

Uvodnik

Spoštovane bralke in bralci revije Fizioterapija,

ob prevzemu vloge glavne in odgovorne urednice revije Fizioterapija se najprej zahvaljujem dosedanji urednici izr. prof. dr. Urški Puh za delo, ki ga je opravila v preteklih letih in katerega rezultat je revija z aktualnimi in kakovostnimi članki, ki jo povzemajo tudi mednarodne baze podatkov. V nadaljevanju se želim dotakniti nekaterih izzivov današnjega časa.

Potrebne bodo prilagoditve delovanja fizioterapevtske stroke, da bo fizioterapija ustrezno podprla potrebe prebivalstva, zlasti tistih skupin, ki potrebujejo dolgotrajno obravnavo fizioterapevtov. Odkar je svetovna zdravstvena organizacija marca 2020 razglasila pandemijo COVID-19, je pri izvajanju zdravstvenega varstva, vključno s fizioterapijo, prišlo do bistvenih premikov. Pandemija COVID-19 nam je prinesla nove izzive, a hkrati tudi priložnosti. V nastalih razmerah je izvajanje fizioterapevtskih programov zahtevalo prilagoditve oblike in števila obravnav. Posledično se je z upoštevanjem fizioterapevtovih navodil povečala tudi količina pacientovega samostojnega dela, kar je prispevalo k povečanju pacientove odgovornosti za lastno zdravje.

Trenutni model fizioterapevtske obravnave izhaja iz potreb prebivalstva sredine dvajsetega stoletja, ko je prevladovala obravnavo pacientov s posledicami epidemije poliomielitisa in oseb, ki so utrpeli poškodbe v vojni. Danes so se potrebe prebivalstva pomembno spremenile. Narašča število starejših oseb, povečalo pa se je tudi število oseb s kroničnimi nenalezljivimi boleznimi in stanji, vsi ti pa potrebujejo fizioterapevtsko obravnavo in podporo. Hkrati je prav pri teh skupinah treba povečati njihova prizadevanja in odgovornost za lastno zdravje. Pandemija COVID-19 daje naši stroki odlično priložnost za preoblikovanje fizioterapevtskih storitev na način, da bi te bolje podprle obravnavo prebivalstva in spodbudile oblikovanje dolgoročnega zavedanja za večje prevzemanje odgovornosti za lastno zdravje. Priložnost, ki jo ponuja pandemija COVID-19, je uporaba sodobnih informacijsko-komunikacijskih sredstev za spremljanje samostojnega dela pacientov. Pri tem je treba razmisliti o tem, kako optimizirati uporabo virov, vključno z razpoložljivim časom, obliko neposrednih stikov ter razpoložljivimi digitalnimi tehnologijami, in pri tem slediti smernicam na dokazih temelječe fizioterapije. Imamo priložnost spodbuditi pacientovo skrb za lastno zdravje, vendar pa moramo biti ob tem previdni, da srečanj ne zamenjamo le s posvetovanji na daljavo. Podpiranje pacientov in oseb s kroničnimi stanji v prizadevanjih za dolgotrajno skrb zase in spremembo vedenja vključuje redno izvajanje telesne dejavnosti, kar ni le zagotavljanje informacij, temveč tudi spodbujanje in motiviranje za povečanje samoučinkovitosti. Tako fizioterapevti pomagajo pacientom doseči večji nadzor in upravljanje lastnega stanja. Tak način dela zahteva prilagoditve pacienta in fizioterapevta. Od fizioterapevta zahteva ustrezen čas in spretnosti za razvoj odnosa med njim in pacientom. Ob tem je treba odkrivati in podpirati pacientove sposobnosti, motivacijo ter priložnosti za spreminjanje njihovega vedenja. Za vzpostavitev uspešnega terapevtskega odnosa sta potrebna čas in sodelovanje s pacientom. Pacienta je treba vključiti v skupen proces odločanja, saj je to bistveno za doseganje optimalnih rezultatov.

Zastavimo si lahko nekaj vprašanj: Kako bi oblikovali fizioterapevtsko obravnavo za sedanjí čas in za prihodnost? Kako bi ob sočasni uporabi dostopne informacijsko-komunikacijske tehnologije zagotovili varno in učinkovito obravnavo? Kako bi zagotovili pacientovo sodelovanje v obravnavi na način, ki jim je ljubši? Kako pacientom zagotoviti podporo za redno telesno dejavnost v njihovih skupnostih in povečati odgovornost za njihovo lastno zdravje?

V reviji Fizioterapija si bomo prizadevali, da bodo članki prispevali k odgovorom na izzive sedanjega časa in pomagali poiskati odgovore na zastavljena vprašanja.

izr. prof. dr. Darja Rugelj